

ANKSTYVOJO AMŽIAUS VAIKŲ KALBOS UGDYMAS PASAKOMIS

Asta Žičkevičienė¹, Algimantas Bagdonas²

1 Kauno raj. Raudondvario lopšelis – darželis „Riešutėlis“, 2 Kauno kolegija

V., Pavardė:	Asta Žičkevičienė	V., Pavardė:	Algimantas Bagdonas
E-puslapis:	-	E-puslapis:	-
E-paštas:	asta791@gmail.com	E-paštas:	algimantas.bagdonas@go.kauko.lt
Institucija:	Kauno raj., Raudondvario lopšelis – darželis „Riešutėlis“	Institucija:	Kauno kolegija
Adresas:	Instituto g. 10a, Raudondvaris	Adresas:	Mackevičiaus g. 27, Kaunas
		Telefonas nr.:	+370 67115863

Tyrimo tikslas – atskleisti tradicinių pasakų reikšmę kalbinių gebėjimų ugdymuisi ankstyvajame amžiuje.

Reikšminiai žodžiai: tradicinės pasakos, ankstyvasis mažius, kalbiniai įgūdžiai, kompetencijos, bendradarbiavimas

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, apklausa raštu, kiekybinė duomenų analizė.

Rezultatai ir išvados. Vaikai nori išmokti kalbą, patys išreikšti save, pasidalinti savo patyrimais su kitais. Vaiko gebėjimas perprasti kalbą yra įgimtas, kalbos jie mokosi padedami suaugusiųjų. Kuo turtingesnė suaugusiojo patirtis, tuo palankesnės sąlygos yra vaiko kalbai lavėti. Sėkmingam vaiko kalbinių gebėjimų lavėjimui labai svarbus - suaugusiojo kasdienis, nuolatinis bendravimas su vaiku įvairiomis aplinkybėmis. Vienas iš efektyviausių kalbėjimo, kalbos ugdymo būdų, turinčių pranašumą prieš kalbėjimą yra pasakų skaitymas, sekimas.

2. Tėvai suvokia vaiko ir suaugusiojo emociškai saugaus ryšio, atsižvelgimo į vaiko poreikius, gebėjimus svarbą. Pasakos plečia vaikų žodyną, suvokimą apie kalbos turtingumą, o taip pat skatina dialogą ir vaidybinę veiklą. Naudojami įvairūs pasakos perteikimo būdai skatina ne tik kalbinių gebėjimų ugdymąsi, bet ir vaiko kūrybingą ir originalų mąstymą.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Kalba – neatskiriama tautos kultūros dalis, kuri kaip sistema, egzistuoja nepriklausomai nuo mūsų, o kalbėjimas yra viena iš svarbiausių psichinės sveikatos funkcijų. Kalba taip pat yra svarbiausia žmonių socialinės komunikacijos priemonė ir mąstymo įrankis, kurios dėka įgyjama galimybė suvokti ir atspindėti tikrovę, logiškai mąstyti, apibendrinti, planuoti bei reguliuoti savo veiksmus. Gebėjimo bendrauti ugdymo problema šiuolaikinėje informacinėje visuomenėje tampa ypač aktuali ir kelia vis naujus reikalavimus visai institucinio ugdymo sistemai, ugdytojams. Vis svarbesnis tampa gebėjimas ne tik gyventi demokratinėje visuomenėje, bet ir ją kurti. Kūryba yra susijusi su konkreto individo galiomis bendrauti ir bendradarbiauti su kitais žmonėmis. Būtent šis ugdymo tikslas, kaip svarbus socializacijos aspektas, nurodytas „Lietuvos švietimo reformos gairėse“ (1993). Iš čia kyla suvokimas, kad ugdymo procesas turėtų būti nukreiptas į ugdytinių socializaciją, jo siekiamybę – socialumą, t.y. „asmenybės bruožą, išreiškiantį... gebėjimą lengvai bendrauti...“ (Jovaiša, 1993, cit. iš Sirtautienė, 2000). Taigi, atsiranda būtinybė šiuo aspektu įvertinti ugdymo proceso formas ir turinį, realiais ugdančių vaiko bendravimo gebėjimus, prasme. Kalbos suvokimo ir kalbos vartojimo įgūdžiai yra kelias į komunikavimo kompetencijos įgijimą, kuri reikalinga tolimesniame gyvenime, kaip sėkmingos adaptacijos šiuolaikinėje visuomenėje sąlyga, todėl kalbiniai gebėjimai yra labai svarbūs vaiko gyvenime. *Tyrimo problemos pagrindimas.* Šiame darbe analizuojama tradicinių pasakų reikšmė vaikų kalbinių gebėjimų ugdymui. Tradicinės pasakos pasirinktos todėl, kad tai yra įprastos, kelioms kartoms žinomos pasakos, sukaupusios savyje vertingos gyvenimiškos patirties, tačiau pastaruoju metu dėl informacinių technologijų gausos, šiuolaikinių pasakų įtakos dažnai pamirštamos ar laikomos neįdomiomis, atgyvenusiomis. Todėl svarbu pasigilinti į tradicinių pasakų galimybes, jas paaiškinti tėvams, atrasti jų panaudojimo būdus ugdant vaikų kalbinius gebėjimus.